

ZARZĄDZENIE NR /2010

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi

z dnia 2010 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Czarna Różga”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 i Nr 215 poz. 1664) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Czarna Różga” zwanego dalej "rezerwatem".

§ 2. 1. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnych ekosystemów wilgotnych lasów liściastych z licznymi drzewami pomnikowymi oraz gatunkami rzadkich i chronionych roślin zielnych.

2. Cel, o którym mowa w ust. 1 realizuje się przez:

- 1) utrzymanie procesów ekologicznych mających na celu zachowanie równowagi ekosystemów leśnych rezerwatu;
- 2) zachowanie, aż do biologicznej śmierci, starych okazów drzew wszystkich gatunków, a także pozostawianie w całości martwych i zamierających drzew stojących bądź przewróconych;
- 3) utrzymanie właściwych stosunków wilgotnościowych, poziomu wód gruntowych;
- 4) zwalczanie gatunków roślin obcych, ekspansyjnych.

3. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celów, o których mowa w ust. 1. są:

- 1) leśny charakter rezerwatu;
- 2) stosunkowo wysoki stopień naturalności fitocenoz występujących w rezerwacie;
- 3) zachowanie występujących w rezerwacie cennych siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia

21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

- a) grądu subkontynentalnego *Tilio – Carpinetum* (9170), którego stan ochrony na terenie rezerwatu kształtuje się następująco:
- parametr 1: powierzchnia siedliska – FV (właściwy),
 - parametr 2: struktura i funkcja – U1 (niezadowalający),
 - parametr 3: szanse zachowania siedliska – U1 (niezadowalający);
- b) łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnetum glutinoso-incanae*) (91E0) (na terenie rezerwatu występuje zespół łągu jesionowo - olszowego *Fraxino-Alnetum*), których stan ochrony na terenie rezerwatu kształtuje się następująco:
- parametr 1: powierzchnia siedliska – FV (właściwy),
 - parametr 2: struktura i funkcja – U1 (niezadowalający),
 - parametr 3: szanse zachowania siedliska – U1 (niezadowalający);
- c) jodłowego boru świętokrzyskiego (wyżynnego jodłowego boru mieszanego) *Abietetum polonicum* (91P0), którego stan ochrony na terenie rezerwatu kształtuje się następująco:
- parametr 1: powierzchnia siedliska – FV (właściwy),
 - parametr 2: struktura i funkcja – U1 (niezadowalający),
 - parametr 3: szanse zachowania siedliska – FV (właściwy);
- d) borów bagiennych *Vaccinio uliginosi-Pinetum* (91D0), którego stan ochrony na terenie rezerwatu kształtuje się następująco:
- parametr 1: powierzchnia siedliska – U2 (zły),
 - parametr 2: struktura i funkcja – U1 (niezadowalający),
 - parametr 3: szanse zachowania siedliska – U2 (zły);

- 4) położenie rezerwatu w granicach Europejskiej Sieci Obszarów Natura 2000 na terenie projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) „*Ostoja Przedborska*” (PLH 260004)¹;
- 5) obserwowane w ostatnich latach obniżenie poziomu wód gruntowych, stopnia wilgotności siedlisk;
- 6) konieczność prowadzenia cięć pielęgnacyjnych na niewielkich powierzchniach w młodszych i średnich klasach wiekowych drzewostanów dla utrzymania stabilności drzewostanów;
- 7) obecność gatunków roślin obcych, inwazyjnych;
- 8) wysoka wartość naukowa obiektu;
- 9) położenie rezerwatu w całości na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków w odniesieniu do przedmiotu ochrony rezerwatu przyrody oraz stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 określa załącznik 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 4. Cały teren rezerwatu podlega ochronie czynnej.

§ 5. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej w odniesieniu do przedmiotu ochrony rezerwatu przyrody oraz stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 określa załącznik 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 6. Obszary i miejsca udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb oraz określenie sposobów ich udostępniania określa załącznik 3 do niniejszego zarządzenia.

¹ Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – zatwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r.

§ 7. Mapę obszaru Natura 2000 oraz leżącego w jego granicach rezerwatu przyrody „Czarna Rózga” określa załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

**Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Łodzi**

Kazimierz Perek

Uzasadnienie

Plan ochrony rezerwatu przyrody został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 i Nr 215, poz. 1664), zgodnie z art. 20 ust. 1, 2 i 5 tej ustawy, z dostosowaniem zakresu prac do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych, wartości kulturowych rezerwatu oraz do zakresu planu zadań ochronnych dla projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) „*Ostoja Przedborska*” (PLH 260004). Projekt planu sporządzono uwzględniając treść Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 794) oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34 poz. 186), w tym uwzględniając zakres planu ochrony rezerwatu przyrody, określony w art. 20 ust. 3, art. 28 ust. 10 oraz art. 15 ust. 1 pkt. 4, 11, 14 i 16 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W ramach prac nad planem wykonano niezbędne ekspertyzy i inwentaryzacje przyrodnicze. Ustalenia planu sformułowano na ich podstawie, z uwzględnieniem celów rezerwatu przyrody. Możliwe do uwzględnienia wnioski ujęto w planie.

Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu oraz zachowania przedmiotu ochrony niniejszy plan został opracowany na okres 20-tu lat, z tym że zgodnie z art. 28 ust 2 ustawy o ochronie przyrody staje się on planem zadań ochronnych na okres 10-ciu lat dla projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) „*Ostoja Przedborska*” (PLH 260004) w części pokrywającej się z rezerwatem przyrody „Czarna Różga” na okres 10-ciu lat. Po tym okresie zaleca się przeprowadzenie pełnego opracowania florystyczno-fitosocjologicznego, wraz z analizą zmian, które nastąpiły w siedliskach będących przedmiotem ochrony w ciągu obowiązywania planu zadań ochronnych oraz określenie potrzeby przedłużenia planu tych zadań na kolejne 10 lat lub wskazanie potrzeby

sporządzenia planu ochrony dla projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) „*Ostoja Przedborska*” (PLH 260004) w części pokrywającej się z rezerwatem przyrody „Czarna Różga”.

Cały rezerwat podlega ochronie czynnej.

Na obszarze rezerwatu nie dopuszcza się do prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej ze względu na sprzeczność powyższych form działalności z celami ochrony przyrody w rezerwacie.

Nie udostępnia się rezerwatu dla celów rekreacyjnych i sportowych. Rezerwat udostępnia się do celów naukowych po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi.

Zgodnie z art. 19 ust. 1a oraz art. 28 4ust. 4 wyżej wymienionej ustawy został zapewniony udział społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem było sporządzenie niniejszego planu, na zasadach i w trybie określonych w dziale 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

Zgodnie z art. 28 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody projekt niniejszego planu został uzgodniony w zakresie dotyczącym planu zadań ochronnych dla „*Ostoja Przedborska*” (PLH 260004) w części pokrywającej się z rezerwatem przyrody „Czarna Różga” na okres 10-ciu lat Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi pismem znak....., z dnia

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody projekt zaopiniowały właściwe miejscowo rady gmin. Zarządzenie nie wprowadza dodatkowych ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych.

Ponadto plan ochrony uzyskał akceptację Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Łodzi na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 25 stycznia 2010 r.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206) niniejszy

projekt został uzgodniony z Wojewodą Łódzkim pismem.....,
z dnia.....

Wykonanie planowanego zakresu zadań ochronnych pociąga za sobą szacunkowe koszty wg stanu na grudzień 2009 r. w wysokości ok. 45 000 zł. Szacunkowe koszty prowadzenia monitoringu wg stanu na grudzień 2009 r. wynoszą odpowiednio: ok. 16 000 zł. – monitoring siedlisk będących przedmiotem ochrony projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) „*Ostoja Przedborska*” (PLH 260004) oraz ok. 13 000 zł koszty przeprowadzenia ekspertyzy fitosocjologicznej po 10-ciu latach obowiązywania niniejszego planu.

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Łodzi Nr /2010
z dnia
w sprawie ustanowienia planu ochrony
rezerwatu „Czarna Różga”

**Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania
istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich
skutków w odniesieniu do przedmiotu ochrony rezerwatu przyrody oraz
stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony
obszaru Natura 2000**

L.p.	Identyfikacja zagrożenia	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Pogorszenie warunków hydrologicznych i wilgotnościowych	Ograniczenie prac mogących negatywnie wpłynąć na stan wód powierzchniowych i gruntowych w rezerwacie i jego otoczeniu, w szczególności budowy, czyszczenia, pogłębiania rowów melioracyjnych itp.
2.	Penetracja rezerwatu przez ludzi	Czytelne oznakowanie granic rezerwatu, ustawienie większej liczby tablic informacyjnych
3.	Kradzież drewna	Czytelne oznakowanie granic rezerwatu, ustawienie większej liczby tablic informacyjnych, zwiększenie częstotliwości kontroli terenu rezerwatu.
4.	Obecność gatunków roślin obcych, inwazyjnych	Monitorowanie i w miarę możliwości ograniczanie ekspansji obserwowanych osobników gatunków roślin obcych i inwazyjnych.
5.	Niekorzystne zmiany w drzewostanach sąsiadujących z rezerwatem	Uwzględnienie w przyszłych rewizjach planów urządzenia lasu zapisów dotyczących unikania radykalnych zmian (np. większych czy zupełnych zrębów) w otoczeniu rezerwatu.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Łodzi Nr /2010
z dnia
w sprawie ustanowienia planu ochrony
rezerwatu „Czarna Różga”

**Działania ochronne na obszarach ochrony czynnej w odniesieniu do
przedmiotu ochrony rezerwatu przyrody oraz stanu ochrony siedlisk
przyrodniczych będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000**

Lp.	rodzaj	zakres	lokalizacja
1.	Cięcia selekcyjne w ramach trzebieży wczesnej.	Wykonywane na bieżąco, w oparciu o aktualne potrzeby ochronne.	oddz. 254i, 260g
2.	Cięcia selekcyjne w ramach trzebieży późnej.	Wykonywane na bieżąco, w oparciu o aktualne potrzeby ochronne.	oddz. 254b, 255b, 258f, 266f, 268a
3.	Usunięcie drzew zagrażających gniazdowaniu bociana czarnego	Dotyczy drzew w promieniu 5 m od drzewa, na którym zlokalizowane jest gniazdo, wyłącznie w przypadku stwierdzenia zagrożenia i w porozumieniu ze specjalistą ornitologiem po uzyskaniu zgody RDOŚ w Łodzi	oddz. 260h
4.	Monitorowanie procesów naturalnych oraz ocena skutków zabiegów sztucznych	Lustracja rezerwatu przynajmniej raz na 2 lata podsumowana raportem. Sporządzenie po upływie 10 lat od ustanowienia niniejszego planu, pełnego opracowania florystyczno-fitosocjologicznego, wraz z analizą zmian zaszłych w roślinności i stanie drzewostanów rezerwatu w tym okresie	Cały obszar rezerwatu
5.	Monitoring siedlisk przyrodniczych: grądu subkontynentalnego <i>Tilio – Carpinetum</i> (9170), łęgów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) (91E0) (na terenie rezerwatu występuje zespół łęgu jesionowo - olszowego <i>Fraxino-Alnetum</i>), jodłowego boru świętokrzyskiego (wyżynnego jodłowego boru mieszanego) <i>Abietetum polonicum</i> (91P0) oraz borów bagiennych <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> (91D0), będących przedmiotem projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO) „Ostoja Przedborska” (PLH 260004).	Założenie stałych powierzchni badawczych i ich kontrola co 6 lat prowadzona wg aktualnie obowiązujących i opracowanych przez GIOŚ wytycznych w zakresie sposobów prowadzenia monitoringu przyrody. Sporządzenie po upływie 10 lat od ustanowienia niniejszego planu, pełnego opracowania florystyczno-fitosocjologicznego, wraz z analizą zmian zaszłych w siedliskach będących przedmiotem ochrony w tym okresie oraz określenie potrzeby przedłużenia planu zadań ochronnych na kolejne 10 lat lub wskazanie potrzeby sporządzenia planu ochrony.	Powierzchnie badawcze powinny być wyznaczone w taki sposób, aby reprezentowane było całe zróżnicowanie ekologiczne wewnątrz siedlisk przyrodniczych.

Cięcia selekcyjne mają na celu protegowanie głównych gatunków drzew, charakterystycznych dla naturalnych zbiorowisk leśnych występujących na terenie rezerwatu. Głównym celem projektowanych zabiegów jest usuwanie daglezi zielonej z rezerwatu oraz selekcja pozostałych gatunków.

Planowane zabiegi w ramach użytkowania przedrębne projektuje się w wymiarze powierzchniowym, bez podania nawrotów cięć i zapasu do usunięcia. Zabiegi te powinny być wykonane w okresie jesienno-zimowym. Zrywka i transport pozyskanego surowca poza teren rezerwatu powinny odbywać się po istniejących elementach liniowych.

Ocena zagrożenia gniazdowania bociana czarnego powinna przede wszystkim uwzględniać możliwość dolotu ptaków do gniazda, stan konarów będących podporą gniazda oraz ograniczenie dostępu do niego drapieżnikom.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Łodzi Nr /2010
z dnia
w sprawie ustanowienia planu ochrony
rezerwatu „Czarna Różga”

**Obszary i miejsca udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych,
turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb oraz
określenie sposobów ich udostępniania**

L.p.	Cel udostępniania	Obszary lub szlaki udostępnienia	Sposób udostępniania
1.	Naukowy	Cały teren rezerwatu	Po uzyskaniu zezwolenia Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi

Załącznik Nr 4 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Łodzi Nr /2010
z dnia
w sprawie ustanowienia planu ochrony
rezerwatu „Czarna Różga”

**Mapa obszaru Natura 2000 oraz leżącego w jego granicach rezerwatu
przyrody „Czarna Różga”**

